

Joakim Nygren

Kvartalsrapport mars med prognos 1 - 2018

Viktiga händelser i verksamheten

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktige beslutade om kommunal borgen till den Ekonomiska föreningen TF Skolbyggnad för lån avseende köp av mark och uppförande av förskola på Tranholmen.
- Kommunfullmäktige godkände avtal om exploatering med överlåtelse av mark inom Kv. Ginnungagap till Vectura Fastighets AB.
- Kommunfullmäktige antog reviderad mål- och styrmodell utifrån den nya visionen beslutad i september 2017.
- Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strukturplan för centrala Danderyd, dels det långa alternativet, dels för nollalternativet. Kommunstyrelsen fick samtidigt i uppdrag att ta fram en projektplan för arbetet med strukturplanen.
- Kommunfullmäktige godkände reviderad drifts- och investeringsbudget för 2018. Samtidigt godkändes omfördelning av fastighetsnämndens ram för verksamhetsanpassningar till projektet ombyggnad av Vasaskolans kök med 4 mnkr.

Kommunstyrelsen

- Kommunstyrelsen antog kommunledningskontorets remissvar avseende regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län.
- Kommunstyrelsen antog kommunledningskontorets remissvar avseende Sollentuna kommuns översiktsplan 2018.
- Kommunstyrelsen antog kommunledningskontorets remissvar avseende Österåkers kommuns översiktsplan 2040.
- Kommunstyrelsen beslutade att minska planområdet för östra Eneby torg och gav kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag till nya principöverenskommelser med berörda exploitörer och fastighetsägare.
- Danderyds kommun beslutar anta anbud avseende upphandling av telefonitjänster med integrerad lösning UCC (Unified Communication and Collaboration).

Joakim Nygren

- Danderyds kommun beslutar om antagande av anbud från tre leverantörer avseende städtjänster.

Produktionsutskottet

Förskolan

- *Beläggningen på förskolorna*
Behovet av förskoleplatser överensstämmer inte med den kapacitet som förskolorna i framförallt Djursholm har. Ett flertal förskolor har många "tomma platser". Vid kvartalsuppföljning redovisar ett flertal förskolor ett negativt resultat gentemot budget. Vid prognos för helår ser Bildnings- och omsorgsförvaltningen att det under hösten kommer att minska i barnantal. Detta har pågått under flera år och det ser inte ut att ske någon förändring. Bildnings- och omsorgsförvaltningen kommer att göra en grundlig analys av befintliga förskoleplatser och efterfrågan.
- *Kvalitetssäkring*
Förskolorna fortsätter arbetet med att vidareutveckla användandet av förskoleappen för dokumentation och kommunikation. Nätverksgruppen består av administratörer och förskolechefer från samtliga förskolor. Hildingavägen och Borgen blev Qualisgranskade under 2017 och Borgen blev certifierad. Hildingavägen har beställt en omgranskning under vårterminen 2018 och arbetar nu för att verksamheten ska bli certifierad. Nora Herrgårds förskola genomgår en granskning under vårterminen.
- *Förslag till reviderad läroplan för förskolan*
23 mars 2018 redovisade Skolverket sitt uppdrag om att göra en översyn av förordningen (SKOLFS 1998:6) om läroplan för förskolan. När den nya planen är beslutad kommer ledningsgruppen för förskolorna arbeta med att lägga en planering för hur läroplanen ska implementeras i våra verksamheter.

Ungdom och skola

- *Utveckling*
Tre skolor har blivit antagna till den nationella kompetensutvecklingsinsatsen " Specialpedagogik för lärande" för att öka kompetensen på skolorna gällande elever i behov av särskilt stöd. En skola har blivit antagen till att delta i kompetensutvecklingsinsatsen Läslyftet.
- Förvaltningen har startat igång två utvecklingsprojekt gällande framtagande av en Barn- och elevhälsoplan för kommunen samt

Joakim Nygren

lokala planer för varje skola.

- Ett arbete med att genomföra en nulägesanalys gällande mottagning och kartläggning av nyanlända elever på skolorna har påbörjats. Analysen kommer att resultera i en utvecklingsplan under senare delen av året.
- Förvaltningen gör även en utredning av särkoleverksamheten och våra särskilda undervisningsgrupper som finns i kommunen. Rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska se ut håller på att tas fram.
- Skolorna arbetar också med nya rutiner kring rapportering av kränkande behandling. Detta för att främja och förebygga arbetet med att kränkande behandling inte ska förekomma på skolorna.
- Tre skolor har dessutom anlitat "Lika Olika" som är en organisation som arbetar med tolerans och värdegrundsfrågor för att sätta fokus på detta.
- *Inspektioner*
Skolinspektionen har gjort inspektioner på flera skolor under årets första månader.
- *Minskat elevantal i Djursholm*
Elevantalet till förskoleklassen främst inom Djursholm är färre elever än de som avgår i årskurs 3 och sex. Detta gör att framförallt Vasaskolan under de kommande åren måste krympas. Det kommer också att påverka Ekebyskolan och Svalnäs som dock just nu kan fyllas på med nyanlända elever.

Vård – och omsorg

- *Rätt till heltidsanställning*
Heltidsresan är en långsiktig, partsgemensam angelägenhet för Danderyds kommun och Kommunal, och den plan för heltid som har tagits fram under 2017 ska följas upp årligen fram till den 31 maj 2021. Arbetet har påbörjats genom att arbetsgivarsidan och de fackliga företrädarna har varit på en utbildningsdag hos Sveriges Kommuner och Landsting för att titta på arbetsprocesser för införandet av heltidsresan.
- *Arbete utifrån inspektion av arbetsmiljöverket*
Arbetsmiljöverket har genomfört inspektioner av Hemtjänsten, Klingsta och Stocksundsgården. Syftet med inspektionen är att den ska bidra till:
  - minskning av den höga sjukfrånvaron

Joakim Nygren

- minskning av antalet arbetssjukdomar, belastningsskador och olyckor
- bättre organisatorisk och social arbetsmiljö
- ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete
- att synliggöra betydelsen av genus i arbetsmiljöarbetet

Utifrån rapporten från arbetsmiljöverket arbetar chefsgruppen för vård- och omsorg i samarbete med personalavdelningen med att ta fram rutiner och arbetssätt för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Inom hemtjänsten har en arbetsgrupp bestående av arbetsgivare, företagshälsovård och fackliga företrädare tillskapats. Gruppen ska bland annat göra riskbedömningar och ta fram och implementera handlingsplaner.

- *Statligt finansierade extratjänster*
Under första kvartalet har rutiner tagits fram och förhandlingar med fackliga företrädare ägt rum för att kunna ta del av den statliga satsningen av extratjänster. Extratjänster är en arbetsmarknadspolitisk insats där arbetsförmedlingen står för beslut om insatsen och därmed godkänner att individen får insatsen samt även står för ersättning till kommunen. Respektive chef ansöker om extratjänster till arbetscoach på socialkontoret.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Inventeringen av förorenad mark fortsätter och genomförs nu av båtklubbar/hamnar, industrier med lösningsmedel samt branscherna skjutbana, träimpregnering samt brandövningsplats.
- En rapport om buller har tagits sammanställts till nämnden som underlag för det framtida arbetet.
- Ett seminarium med fokus kring vattenplanering, riktad till tjänstemän i kustkommunerna i länet, har arrangerats tillsammans med Vaxholms kommun.
- I mars presenterades miljönyckeltal och exempel med fördjupning kring trafikrelaterade miljöaspekter för Stockholm Nordost ledningsgrupp.
- Miljöavdelningen har deltagit i ett projekt omfattande kontroll av spårbarhet av produkterna lönjrom, lammkött och kyckling genom Miljösamverkan Stockholms län.
- Samtliga tandläkare har fått ett tillsynsbesök.

Joakim Nygren

Byggnadsnämnden

- Byggnadsnämnden beviljade bygglov för flerbostadshus på fastigheten Postiljonen 9, i Mörby Centrum.
- Kommunstyrelsen avbröt planarbetet för östra Eneby torg.
- Kartering av vägkanter, vägytor och byggnader i 3D är genomfört.
- Nämndens arkiv har flyttats till ny lokal i samband med byte av lokaler för kontoret.

Tekniska nämnden

Nämnd och administration

- Ekonomigruppen har arbetat med att säkra både redovisning- och uppföljningsprocesser. Nämndsekretariatet har arbetat med rutiner och processer för remisser, motioner och tjänstemannaberedningar.
- Upphandling har under första kvartalet arbetat med ett flertal stora upphandlingar. Exempel på upphandlingar som blev klara är upphandlingen av förmåncyklar för kommunens räkning och även upphandling också av så kallade hundpåsestationer. Avtal för dessa kommer inom kort att tecknas med leverantör avseende leverans av hundpåsestationer som erbjuder gratis hundpåsar till våra medborgare runt om i kommunen.
- Administrationen tar fram rutiner och processer för att skapa en strukturerad avtalsuppföljning i avseende att få ännu bättre kontroll på leveranser och leverantörer. Under 2018 är planen att få en tillförlitlig avtalsuppföljning och syftet är dels att spara pengar genom att följa avtal och också skapa metoder för utvärdering av leverans från leverantörerna.

Gata och trafik

- Tekniska kontoret gavs ytterligare 15 mnkr i investeringsbudget för planering och uppsättande av bullerskyddsskärmar utmed E18. Anläggningsavdelnings projektledare har sedan dess utrett lämpliga platser och sedan påbörjat upphandling av entreprenör för projektet. Upphandling väntas vara klar i mitten av maj med byggstart i början av juni.
- Ett samarbete mellan Danderyds och Täby kommuner är påbörjat med mål att hitta effektiva busstrafikeringslösningar på kort- och lång sikt i Enebyberg och södra Täby inom ett projekt kopplat till Täbys kollektivtrafikplan.
- Trafikinvesteringsprogrammet för 2018 - 2020 antogs av tekniska nämnden i januari. Planerade projekt i programmet kommer med

Joakim Nygren

start i vår att gå in i genomförandefas.

- Som ett led i att öka andelen cykelresor har verksamheten under årets vintersäsong sopsandat flera större cykelstråk. Det har fungerat bra och beröm har getts av cyklister för god drift av cykelbanorna.
- En cykelvägvisningsplan togs fram under 2016. Uppsättning av vägvisningsskyltarna pågår och förväntas vara genomförd till våren 2018.
- En utbildningsdag där barnen i Brageskolan och Hagaskolan för möjlighet att lära sig cykla kommer att genomföras vecka 17. Utbildningsledare är trafiksäkerhetsorganisationen NTF och tekniska kontoret finansierar utbildningstillfället.

Gatuförvaltning

- Sandupptagningen pågår för fullt och ska i enlighet med gällande avtal vara klart senast den 1 maj, men har på grund av långdraget vinterväder flyttats fram till 15 maj. Ordningen för sandsopning alterneras för varje år så att det område som är först ett år kommer sist nästkommande år. För 2018 gäller ordningen Enebyberg, Stocksund, Västra Danderyd och Djursholm. Torg, bussgator och gång- och cykelvägar är prioriterade framför gator.
- Den sena vintern med rikligt snöfall har inneburit att ett antal utlastningar av snö har behövts i mars månad vilka är kostsamma. Den nya mer balanserade betalplanen gör att det intensivare vinterväghållningsarbetet detta till trots ändå inte skapar några avvikelser för perioden.
- Under första kvartalet har reparation av potthål och övriga asfaltskador prioriterats till följd av det tuffa vädrets påverkan på slitaget. Cirka 800 potthål lagats under årets första tre månader.

Parkutveckling- och skötsel

- Årets vårblommor har beställts men är försenade på grund av kylan. De lökar som sattes i höstas väntas slå ut under våren.
- Parkdriftsentreprenören genomför varje månad en lekplatskontroll. Dokumentationen visar på en god status. Föryngringsbeskrining av buskar och träd är genomfört vid lekplatser. Utbyte av stängsel pågår vid ett antal platser.
- Belysningsprogram för Svanholmsparken är framtaget, installation sker så snart tjälen går ur marken.

Joakim Nygren

- I höstas planterades vårlökar, träd, buskar och perenner i Mörbydalen. Dessutom kommer även tunneln över gång- och cykelvägen att få ny trygghet- och trivselskapande belysning.
- Successionsplantering av träd i kommunens parker fortsätter för att få till ett bestånd med en mer varierad i ålder. Även lökplanteringen fortsätter som tidigare år med stor omfattning.
- Arbetet med upprustning av banvallen i Djursholm fortsätter. Funktion och trivsel har tillsammans med Banvallens kulturhistoria stått i fokus för upprustningen. Historisk skyltning kommer att utmärka stråket.
- Ett förslag till temapark vid Sätra ängar togs fram 2017, en utställning har planerats och kommer att hållas i slutet av april med närboende och intressenter.

Naturvård

- LONA-bidrag (den lokala naturvårdssatsningen) har sökts för projekt såsom Ekebysjöns naturreservat, Kvarnparken och utredning av lämpliga våtmarksåtgärder i kommunen.
- Planering har pågått för den uppskattade naturdagen som hålls den 7:e april, med möjlighet att klappa gädda, gå tipspromenad, fika och lära sig mer om kommunens naturvårdsarbete.
- En uppdaterad skötselplan för Rinkebyskogens naturreservat har tagits fram, ett positivt förhandsbesked om godkännande har getts av länsstyrelsen.

Hamnutveckling- och förvaltning

- Båtrådet har under våren fokus på ekonomiska frågor, hur debitering av tidigare gjorda pontoninvesteringar ska hanteras såväl retroaktivt som i framtiden.
- Samsövikens kajupprustning påbörjades under sommaren och håller god takt. Geologin under vattnet har varit sämre än beräknat och det har behövts extra förstärkning med att dubba fast spontningen med stålpålar i berget. Kajupprustningen väntas vara klar till hösten med visst VA-arbete som kan pågå fram till vintern.

Energi klimat

- En leverantör för förmåncykel har handlats upp. Detta ger medarbetare som är fast anställda i Danderyds kommun möjligheten att hyra en bra cykel till ett bra pris genom bruttolöneavdrag. Planering av genomförande och lansering har gjorts. Medarbetare

Joakim Nygren

har möjlighet att beställa en förmånscykel två gånger per år och första beställningen och leverans kommer att ske under andra kvartalet.

Fastighetsnämnden

Avtal

- Driftentreprenören för fastighetsskötsel har i samverkan med tekniska kontoret genomfört kvalitetshöjande åtgärder avseende ronderingar i fastigheterna och återkoppling av felanmälan.

Drift

- Fastighetsavdelningen har genomfört frukostseminarium för alla lokalhyresgäster. Viktiga frågor var information om SBA (Systematiskt Brandskyddsarbete) och hur både hyresgäster och fastighetsägare gemensamt kan arbeta för en god inomhusmiljö inklusive belysning. Driftleverantörer för både fastighetsskötsel och markskötsel fanns på plats och presenterade sitt arbete.
- Fastighetsavdelningen ser ett stort intresse från verksamheterna för en förbättrad och energisnål inomhusbelysning. Budget finns avsatt för detta under 2018.
- Utredningar och åtgärder för uppkomna problem med inomhusmiljön på Djursholms slott har muntligt slutrapporterats och skriftlig summering kvarstår. Som enstaka åtgärd kan nämnas kompletterande nya fönster på entréplan som ger ett stort lyft för minskat drag och därmed förbättrat inomhusklimat. Återflytt till slottet för verksamheterna är planerad till första halvåret 2018.

Bostäder för nyanlända

- Inflyttning fortsätter i modulbostäderna på Rinkebyvägen mellan Ekeby gård och Danderyds gymnasium. Att inflyttningstakten är långsammare än beräknat beror på att familjerna som Migrationsverket anvisar Danderyds kommun är stora och placeras i andra större lägenheter i kommunens fastighetsbestånd.
- Byggstart har skett för modulbostäderna vid Båtsmanstorpet. Här planeras inflyttning till sommaren 2018.

Investeringsprojekt

- På Mörbyskolan har fuktskador identifierats i samband med investeringsprojektet och åtgärder pågår. Skolan har under kvartalet kunnat flytta verksamheten i fuktskadade delar till sex nya klassrum inklusive grupprum i paviljonger på skolans område.

Joakim Nygren

Lokalförsörjningsprocess

- Lokalförsörjningsprocessen har under perioden beretts för beslut. Förslaget till process tydliggör ansvaret för underlag och beslut. Den nya processen kan komma att innebära förändringar i fastighetsnämndens beslutprocess för investeringsprojekt. Efter godkännande i Kommunfullmäktige återstår arbete att implementera lokalförsörjningsprocessen.

Nya kontorslokaler i Mörby centrum

- Projektet har från kommunens sida bemannats med externa resurser för projektledare och flyttkoordinator. Från respektive förvaltning finns en intern resurs i form av flyttgeneral. Denne ska fånga upp medarbetarnas frågor och behov.

Kultur- och fritidsnämnden

Anläggningar

- Gynnsamt vinterväder med mycket snö och kyla i slutet av säsongen gav spontanidrotten goda förutsättningar med såväl skidspår som plogad is på Edsviken.
- Förvaltningen driver arbetet med att få långsiktigt fungerande planer för underhåll och investeringar. Inventering pågår där resultatet kommer att påverka såväl årets investeringsprojekt som kommande budget och planperiod.

Föreningsstöd

- Föreningsaktiviteterna fortsätter att öka. Positiva förändringar syns i såväl antalet sammankomster som deltagartillfällen.

Fritidsgårdar

- Försöket med söndagsöppet på fritidsgårdar gav inga ytterligare signaler på att gårdarna ska ha öppet på söndagar.
- Fritidsgårdarna ingår i projekt "Framtid" som är ett samarbete mellan 16 kommuner i Stockholm. Projektets fokus är att stimulera ungdomars delaktighet och fritidsledarens innovativa förmåga för att finna framtidens ungdomsarrangemang och verksamhet.
- Pavven TV, en ungdomsdriven Youtube kanal har startats upp!

Ungt Fokus

- Ur projektet "Danderyd Lyssnar" tillsammans med Stockholm STAD tar Ungt Fokus fram en metod där ungdomarnas kunskap och

Joakim Nygren

medverkan blir ett redskap för hur vi får bättre effekt inom ANDT och psykisk ohälsa.

- Ett trygghetsnätverk har skapats med regelbundna möten. Ingår gör BRÅ, polis, brandkår, socialtjänst, Mörby centrums och kommunens väktare samt fritidsfält. Den tidiga effekt som man ser är att information enkelt kan delas.

Bibliotek

- Streamad film "Viddla" har blivit en succé.
- Biblioteket vid Träffpunkten har fått en uppfräschad inredning.
- Bibliotekens tema för 2018 är Språk. Särskilda satsningar inom programverksamheten görs.
- Tack vare budgetförutsättningar möjliggörs nu inköp av böcker på mångspråk.
- Välkomstcentret vid Mörby bibliotek fortsätter att vara en succé.

Kulturskola och kulturstöd

- Kulturskolan genomförde fyra föreställningar av den nya satsningen "Tidsresan", en kulturell resa genom tiden från antiken till nutid.
- Workshop och föreställningar tillsammans med Stockholms blåsarensemble "Pettersson och Findus" nådde 1200 barn och föräldrar. Arrangerades i ett samarbete kultur - kulturskolan.
- Projektet "Danderyd lyssnar" startar med syfte att genom kulturella uttryck lyfta fram den problematik som kommer fram genom "Stockholmsenkäten".
- Serien "Musik på Djursholms slott" startade.
- Fördjupat samarbete mellan kultur och kulturskolan.

Träffpunkt Enebyberg

- iPad-café på seniorcentrum fortsätter att vara välbesökt och intresset för deltagande är mycket stort.
- Biblioteket i samarbete med seniorcentrum har berättat om e-böcker och hur man gör för att låna dessa.

Utbildningsnämnden

- Skolval till förskoleklass och grundskola är genomfört och avslutat. Ungefär 1 000 elever gjorde skolvalet och av dessa var det ungefär 30 st i valet till årskurs 7 och 30 till förskoleklass som inte fick sitt

Joakim Nygren

förstahandsval.

- Gemensam rättning i liten skala av nationella prov i grundskolans årskurs 9 genomfördes på prov. Preliminära erfarenheter visar att det är en bra förberedelse för kommande digitalisering av nationella prov. Lärare var positiva att de blev avlastade denna arbetsbörda. Försöket utvärderas under våren 2018.
- Förvaltningen utarbetar rutiner för att SL-kort. Elever i grundskolan med mer än 4 km till skolan har rätt till SL-kort från och med höstterminen 2018.
- Fem Våga Visa-rapporter har presenterats, Nora Herrgårds förskola, Svalans Montessoriförskolor (3 stycken) samt Svea Montessoriförskola.
- Nämnden har godkänt ansökan och beviljat godkännande för en ny fristående förskola i kommunen, Opus Norden musikförskola.

Socialnämnden

Individ och familjeomsorg, barn och ungdom

- Osäkerheten är stor kring många ensamkommande barn som Danderyd kommer att ha ansvar för det kommande året. 2018-03-31 hade kommunen ansvar för 71 ensamkommande barn. Vid årsskiftet var det 89 ensamkommande barn som kommunen ansvarade för. Osäkerheten är mycket stor om det kommer flera barn eller hur många som inte får uppehållstillstånd. Denna osäkerhet påverkar socialkontoret på många olika sätt såsom svårigheter att planera personalsituationen och bedöma hur många och vilken typ av boendeplatser som behövs.
- Regeringen har i proposition föreslaget en ny lag from 2018-06-01 (lagen är inte ännu beslutad). Lagen innebär att alla nya placeringar av ensamkommande ungdomar efter det datumet måste göras i den egna kommunen. Undantagen ska användas mycket restriktivt. Om lagen beslutas kommer det innebära stora utmaningar för socialkontoret att ordna sådana individuellt anpassade boendelösningar.
- Antalet inkomna anmälningar rörande oro för barn och unga ökar hela tiden samt även antalet inledda utredningar. 2014 inkom totalt 489 anmälningar och 160 utredningar inleddes. 2017 var ökningen stor då det inkom 861 anmälningar samt 278 utredningar genomfördes. Det innebär en ökning med 57 % på inkomna anmälningar samt inledda utredningar på tre år! Ökningen innebär en utmaning i att göra ett gott arbete med hög rättssäkerhet samtidigt

Joakim Nygren

som arbetssituationen ska vara god så att alla socialsekreterare kan få den arbetsledning och det stöd de behöver.

Individ och familjeomsorg, vuxen

- Enligt lag är kommunen skyldig att ta emot anvisade nyanlända för bosättning i kommunen. 2018 ska kommunen ta emot 139 nyanlända. Socialkontoret förväntas klara årets mottagande då det fortfarande finns 10 små modullägenheter lediga vid Danderyds gymnasium. Kommunens tredje modulprojekt beräknas också vara inflyttningsklart till mitten av sommaren.
- PROGNOSS 2019: Det finns anledning att utgå från att Danderyds kommun kommer att aviseras cirka 85 personer under 2019. Genom kvarvarande modullägenheter samt utflyttning ur korttidskontrakt prognosticeras ett behov av ytterligare 13 - 23 lägenheter för 2019.
- Kommunen tog under 2016 och början av 2017 främst emot ensamstående personer, vilket har legat till grund för de planerade modulhusens utformning. Sedan sommaren 2017 har kommunen i högre grad tagit emot allt fler familjer och ibland stora familjer. Förändringen har medfört ett ökat behov av större lägenheter, vilket lösts genom att seniorlägenheter har använts. Det rör sig om lägenheter som inte är attraktiva för seniorer. Vid årsskiftet 2017/2018 fanns det inte fler stora lägenheter att tillgå. Socialkontoret har informerat Migrationsverket om den rådande situationen och uttryckt önskemål om att Danderyds kommun i största möjliga mån vill ta emot ensamstående personer och par, alternativt små familjer. Migrationsverkets svar var att man inte har möjlighet att ta hänsyn till kommunernas önskemål och har därmed fortsatt att avisera stora familjer.
- Socialkontoret har under första kvartalet 2018 tagit emot 36 nyanlända. Av dessa var 22 kvotflyktingar och 11 var barn. Mottagandet av kvotflyktingar är personalintensivt då dessa vanligtvis har omfattande behov av stöd och hjälp vid ankomsten till kommunen. Det är också fortfarande stora familjer som aviseras till kommunen.
- Migrationsverket har skärpt tonen gentemot kommunerna. Av en skrivelse daterad 2018-03-26 skriver Migrationsverket följande: ”Under 2018 kommer Migrationsverket att agera ännu mer beslutsamt för att säkerställa att de nyanlända som anvisats till en kommun tas emot inom den lagstadgade tidsfristen. Det innebär att om en kommun inte har meddelat Migrationsverket ett datum för flytt inom tidsfristen så kommer verket att bistå den nyanlände med att resa till kommunen, även om ett ordnat mottagande saknas.

Joakim Nygren

Ambitionen är dock självklart att mottagandet alltid ska vara förberett och det är med det målet som vi fortsätter dialogen med kommunerna.”

- Socialkontorets arbetscoacher har ett särskilt fokus på att arbeta för att kommunen under 2018 ska anställa 25 extratjänster. Kommunen får full kompensation för dessa tjänster och har också möjlighet att erhålla ytterligare statsbidrag om regeringens mål på 20 extratjänster uppnås. I dagsläget har 14 personer fått extratjänst. 12 av dessa är fortfarande inom etableringsperiodens två år.

Äldreomsorg

- En genomlysning av hemtjänsten i Danderyd har skett av extern konsult och en workshop har anordnats tillsammans med beställare, utförare, politiker och intresseorganisationer.
- Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen. Samtliga berörda verksamheter har ansökt om medel till att utveckla områden som till exempel nutrition, aktiviteter, dokumentation, IBIC, kvalitetsregistret, värdegrundsarbete och palliativ vård.
- Arbetet med digitalisering av äldreomsorgen fortsätter och det finns redan nu möjlighet att ansöka om vård- och omsorgsboende och färdtjänst via E-tjänst.
- Planering av gemensamt utvecklingsarbete med anledning av den nya lagen om utskrivningsklar från slutet hälso- och sjukvård har påbörjats med representanter från vårdcentraler, somatisk slutenvård, primärvårdsrehabilitering och kommunen.
- Det har varit fortsatt lång kö till dagverksamheten för personer med demenssjukdom. Det pågår en planering tillsammans med egen regi att omstrukturera befintliga dagverksamheter för att kunna ta emot flera personer.
- Det har under kvartalet varit ovanligt många ansökningar om vård- och omsorgsboende från enskilda bosatta i andra kommuner. 15 ansökningar har inkommit redan första kvartalet mot 19 sammanlagt under hela 2017.
- Som ett led i att fördjupa kunskaper inom bland annat demenssjukdomar har biståndshandläggarna påbörjat en utbildning i regi av Sophiahemmets Högskola omfattande 7.5 högskolepoäng.
- Arbetet med att implementera ”Individens behov i centrum” (IBIC), ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt riktat mot vuxna

Joakim Nygren

personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen (SoL) har fortsatt.

Funktionsnedsättning

- Samverkan med familjeavdelningen för barn och ungdomar med funktionsnedsättning har fortsatt.
- LSS-handläggarna har haft fortsatt fokus på barnperspektivet och gått kurser i alternativa kommunikationssätt och samtalsmatta.
- LSS-gruppen har fortsatt med LEAN möten varje måndag och gått igenom förbättringslistan och följt upp gjorda uppföljningar och begärda/inkomna genomförandeplaner.
- Arbetet med att implementera ”Individens behov i centrum” (IBIC), ett behovsinriktat och systematiskt arbetsätt riktat mot vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har fortsatt.
- Arbetet med digitalisering inom LSS har fortsatt och det är nu möjligt att via e-ansökan på kommunens hemsida ansöka om LSS-insatser.
- Den nya modellen för handläggning av insatsen personlig assistans har implementerats.
- De omfattande och komplexa behoven hos vissa barn, ungdomar och unga vuxna ökar och deras behov kan inte enbart lösas med LSS insatser.
- Ökning av totala antalet ärenden har fortsatt inom LSS området.

Joakim Nygren

Det ekonomiska utfallet till och med mars

Resultatet per 31 mars 2018 är negativt, och innebär ett underskott om 30,4 mnkr. Det är 12,6 mnkr sämre i jämförelse med samma period föregående år då utfallet innebar ett underskott om 17,8 mnkr. Det balanskravsmässiga utfallet till och med mars är även det -30,4 mnkr då inga anläggningstillgångar sålts per sista mars.

(mnkr)	Utfall mars	Prognos 2018	Rev Budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-28,0	-119,0	-117,1	-1,9
- Produktionsutskottet	5,7	-6,9	0,0	-6,9
Valnämnden	-0,1	-1,4	-1,4	0,0
Revision	-0,1	-1,1	-1,1	0,0
Överförmyndarnämnden	-0,9	-3,8	-4,0	0,2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,8	-9,1	-9,1	0,0
Byggnadsnämnden	-2,7	-12,0	-12,4	0,4
VA-verksamhet och Avfall	-4,5	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-18,3	-94,9	-94,9	0,0
Fastighetsnämnden	0,4	11,8	14,2	-2,4
Kultur- och fritidsnämnden	-19,7	-92,3	-92,3	0,0
Utbildningsnämnden	-223,0	-884,7	-879,4	-5,3
Socialnämnden	-157,4	-621,9	-619,9	-2,0
Nämndernas nettokostnader	-450,6	-1 835,3	-1 817,5	-17,8
Avgår internränta	7,8	59,5	59,5	0,0
Nämndernas nettokostnader	-442,8	-1 775,8	-1 758,0	-17,8
Pensioner, PO-differens m.m.	-9,3	-50,1	-49,6	-0,4
Semesterlöneskuld inklusive PO	-20,8	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster, exploatering	8,9	95,0	65,0	30,0
Nya lokaler Mörby centrum	0,0	-3,6	-3,6	0,0
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-464,0	-1 734,4	-1 746,2	11,8
Skatteintäkter, utjämning & statsbidrag	431,5	1 738,6	1 750,8	-12,2
Extern medelsförvaltning	0,3	1,0	1,0	0,0
Finansnetto	1,8	-4,9	-5,4	0,5
Resultat	-30,4	0,3	0,2	0,1
Balanskravskorrigerering	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsmässigt utfall	-30,4	0,3	0,2	0,1

Nämndernas nettokostnader

Nämndernas nettokostnader uppgick till och med mars till 442,8 mnkr vilket motsvarar 25,2 procent av den beslutade årsbudgeten.

Joakim Nygren

Utfallet för verksamheternas nettokostnader är 20,1 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Nämnderna visar sammantaget ett negativt resultat om 11,6 mnkr för första kvartalet jämfört mot budget för perioden.

Pensioner, PO och PO- differens

Kommunens nettokostnader för pensioner och PO- differens m.m. till och med mars är -9,3 mnkr.

Semesterlöneskuld inklusive PO

Semesterlöneskulden per den 31 mars är -20,8 mnkr.

Den upparbetade skulden redovisas centralt på finansförvaltningen.

Prognosen är att skulden ska vara eliminerad vid årets slut.

Realisationsvinster, exploatering

Totalt för året är 65,0 mnkr budgeterat för planerade exploateringsintäkter.

Per den 31 mars är det bokfört 8,9 mnkr i exploateringsintäkter.

Försäljning av anläggningstillgångar

För 2018 finns inga intäkter budgeterade avseende försäljning av anläggningstillgångar.

Extern medelsförvaltning

De förvaltade tillgångarnas marknadsvärde uppgick den 31 mars till

Cirka 140,0 mnkr.

Skatteintäkter, finansnetto och balanskravskorrigeringar

Se kommande prognosavsnitt.

Joakim Nygren

Nämndernas nettokostnader

(mnkr)	Utfall mars	Budget mars	Avvikelse mot budget	Prognos 2018	Rev. Budget 2018
Kommunstyrelsen	-28,0	-28,4	0,3	-119,0	-117,1
-Produktionsutskottet	5,7	4,9	0,8	-6,9	0,0
Valnämnden	-0,1	-0,3	0,2	-1,4	-1,4
Revision	-0,1	-0,3	0,2	-1,1	-1,1
Överförmyndarnämnden	-0,9	-1,0	0,1	-3,8	-4,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,8	-2,2	0,4	-9,1	-9,1
Byggnadsnämnden	-2,7	-3,1	0,3	-12,0	-12,5
VA-verksamhet och Avfall	-4,5	-1,6	-2,9	0,0	0,0
Teknisk nämnd	-18,3	-18,1	-0,1	-94,9	-94,9
Fastighetsnämnden	0,4	1,4	-1,0	11,8	14,2
Kultur- och fritidsnämnden	-19,7	-23,0	3,2	-92,3	-92,3
Utbildningsnämnden	-223,0	-219,7	-3,3	-884,7	-879,4
Socialnämnden	-157,4	-154,7	-2,8	-621,9	-619,9
Nämndernas nettokostnader					
inklusive avskrivningar	-450,6	-446,0	-4,6	-1 835,3	-1 817,5
Avgår internränta	7,8	14,8	-7,0	59,5	59,5
Summa	-442,8	-431,2	-11,6	-1 775,8	-1 758,0

Kommunstyrelsen

För första kvartalet redovisas en positiv nettoavvikelse om 0,3 mnkr

Politisk ledning

Utfallet för politisk ledning är 0,1 mnkr bättre än budget, främst beroende på att sammanträdeskostnader såsom arvoden och förtäring hittills är lägre än budgeterat.

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontorets (exklusive festvåningen) utfall per 31 mars är i enlighet med budget för motsvarande period. Vakanser har medfört lägre personalkostnader men det vägs upp av högre kostnader för konsulter och tillfälligt inhyrd personal. En annan avvikelse är att planintäkterna är lägre än budgeterat.

Festvåningen

Festvåningens utfall är 0,2 mnkr sämre än budget beroende på att intäkterna är lägre än budgeterat för perioden.

Joakim Nygren

Storstockholms brandförsvaret

Utfallet för brand- och samhällsskydd är 0,3 mnkr bättre än budget beroende på att Storstockholms brandförsvaret ännu inte har debiterat för pensionskostnader och att konsultkostnader än så länge bara har uppkommit i mindre omfattning.

Övrig gemensam verksamhets

Övrig gemensam verksamhets utfall är 0,2 mnkr bättre än budget, främst beroende på att kostnader för feriearbetare uppkommer först i sommar medan budget är utspridd på hela året.

Produktionsutskottet

För första kvartalet redovisas en positiv nettoavvikelse om 5,7 mnkr vilket är 0,9 mnkr bättre jämfört periodens budget.

Överförmyndarnämnden

För första kvartalet redovisas en positiv nettoavvikelse om 0,1 mnkr.

Det beror främst på att arvoden till gode män är lägre än budget till följd av att ensamkommande flyktingbarn är färre än förväntat.

Valnämnden

För första kvartalet redovisas en positiv nettoavvikelse om 0,2 mnkr.

Avvikelsen beror på att inga kostnader eller intäkter har ännu uppkommit, förutom lön för valsamordnare och sammanträdesarvoden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För första kvartalet redovisas en positiv nettoavvikelse om 0,1 mnkr mot periodbudget.

Den positiva avvikelsen beror på lägre kostnader för konsulttjänster, IT-licenskostnader samt lägre ränte- och avskrivningskostnader än budgeterat för perioden.

Byggnadsnämnden

För första kvartalet redovisas en positiv nettoavvikelse om 0,3 mnkr mot periodbudget.

Avvikelsen beror i huvudsak av att personalkostnaderna avviker positivt på grund av en vakant tjänst och partiell tjänstledighet.

Joakim Nygren

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens nettokostnader första kvartalet är enligt budget inom samtliga verksamheter.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden redovisas en positiv nettoavvikelse om 0,1 mnkr mot periodbudget.

Fastighetsnämnden lämnar för första kvartalet ett positivt resultat om 0,4 mnkr vilket är 1,0 mnkr lägre än budget. Skillnaden mot budget beror till största delen på lägre intäkter av interna hyror.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden visar för första kvartalet en positiv nettoavvikelse gentemot periodens budget om 3,2 mnkr.

Intäkterna ligger 1,2 mnkr lägre, vilket i huvudsak beror på att eftersäsong i ishallar samt uthyrda tider i idrottshallar faktureras under andra kvartalet.

De totala kostnaderna ligger 4,4 mnkr lägre än budget. Avvikelser förekommer inom de flesta verksamheter och kostnadslag men huvudsakligen inom föreningsstöd och anläggningar (3,3 mnkr). Inom föreningsstöd beror avvikelsen främst på ännu ej fakturerade hallhyror från tekniska kontoret och skolorna (2,2 mnkr). Inom anläggningar är det energi (0,3 mnkr) samt kapitalkostnader (0,3 mnkr) som avviker. Ännu ej bokförda lokalhyror påverkar även fritidsgårdar samt bibliotek positivt för perioden (0,7 mnkr).

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens nettokostnader för första kvartalet ligger är 3,3 mnkr högre än budgeterat.

Avvikelsen beror i huvudsak på att kostnaderna för elever i behov av särskilt stöd och att skolskjuts inom grundskola, förskoleklass och fritidshem varit högre än budgeterat för perioden på grund av ett nytt avtal.

Socialnämnden

För första kvartalet redovisas en negativ nettoavvikelse om 2,8 mnkr mot periodbudget.

Samtliga verksamheter förutom nämnd- och administration redovisar per mars på avvikelser mot budget.

Joakim Nygren

Individ- och familjeomsorg

Placeringar av barn och unga (ej ensamkommande barn) i HVB-hem (hem för vård eller boende) och familjehem kostade 2,4 mnkr. Det är 0,4 mnkr lägre än för samma period år 2017. Det motsvarar en avvikelse jämfört med budget på -0,2 mnkr.

Kostnaderna för ensamkommande barn var 2,2 mnkr högre än statsbidraget från Migrationsverket. Jämfört med budget är det en avvikelse på -0,2 mnkr. Det pågår ett ständigt arbete med prispförhandlingar för att minska dygnskostnaden för placeringar.

För nyanlända flyktingar (familjer och vuxna som fått uppehållstillstånd) redovisas en positiv avvikelse från budget om 1,1 mnkr.

Personalkostnaderna visar ett underskott med 1,3 mnkr. Svårigheter att rekrytera socialsekreterare har inneburit att inhyrd personal anlitas till höga kostnader samt att nyanställningar under en längre tid medfört löneglidning.

Äldreomsorg

Under första kvartalet var äldreomsorgens nettokostnader 1,5 mnkr lägre än budgeterat. Hemtjänsten inkl. nattpatrull redovisar en positiv avvikelse på 3,6 mnkr. Kostnaderna för hemtjänsten började minska redan från 2016 och har fortsatt under 2017 och första kvartalet 2018. Aktivare uppföljning och den nya och samlade organisationen för larmutryckningar inom trygghetslarmet och nattpatrull har påverkat resultatet.

Funktionsnedsättning

Omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisar ett överskott på 0,8 mnkr. Det är framförallt inom verksamheterna för boende som överskott. Nämnden tilldelades till 2018 ytterligare budgetmedel för att täcka de ökade behoven.

Nämnd och socialkontor

Socialkontorets gemensamma kostnader för ledning och stab består bland annat av lokaler, IT och andel i kommungemensamma kostnader. De kostnaderna har inte fördelats och periodiserats och belastar därmed perioden med 0,9 mnkr. Underskottet för nämnd och socialkontor minskar därmed i motsvarande grad.

Joakim Nygren

Investeringar

Nämndernas investeringsverksamhet till och med mars har utvecklats enligt följande sammanställning.

(mnkr)	Kvartal 1 2018	Kvartal 1 2017	Kvartal 1 2016	Kvartal 1 2015	Kvartal 1 2014
Kommunstyrelsen	1,2	3,1	2,5	1,2	1,3
-Produktionsutskottet	0,8	0,2	0,3	0,4	0,6
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggnadsnämnd	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Teknisk nämnd inkl. VA-Avfall	0,0	3,3	13,9	19,4	2,0
Fastighetsnämnd	23,0	6,8	13,4	14,9	6,1
Kultur- och fritidsnämnd	0,5	1,4	0,5	2,5	0,8
Socialnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringar	25,5	14,9	31,0	38,5	10,9

Av den totala investeringsbudgeten 2018 på 407,1 mnkr har 6,3 procent, eller 25,5 mnkr förbrukats till och med mars. Det är främst inom de investeringstunga nämnderna som investeringstakten avviker från budgeterad nivå (fastighetsnämnden, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden). Detta kommenteras vidare i avsnitt 2 där prognos för investeringar på helår 2018 redovisas.

Helårsprognos 2018

Den samlade prognosen för helåret 2018 är ett positivt resultat om 0,3 mnkr.

Nämnderna prognostiserar sammantaget ett underskott om 17,8 mnkr. De två större avvikelserna är att produktionsutskottet prognostiserar ett underskott om 7,3 mnkr, och utbildningsnämnden ett underskott om 5,3 mnkr.

Kommunens exploateringsintäkter efter avdrag för exploateringskostnader prognostiseras uppgå till 95,0 mnkr vilket är 30,0 mnkr högre än budgeterat 2018. Orsaken är att kommunen väntas få in resterande medel från försäljningen av Mörby centrum innevarande år.

För de centrala posterna (exkl. exploatering) är avvikelserna mot budget negativ, 12,2 mnkr. Det beror i sin helhet på att skatteprognosen (SKL mars 2018) visar en negativ avvikelse om 12,2 mnkr jämfört med budget.

Joakim Nygren

Finansnettot beräknas till -4,9 mnkr vilket är 0,5 mnkr lägre än budget.
Orsaken är främst det fortsatt låga ränteläget.

Det balanskravsmässiga resultatet prognostiseras till 0,3 mnkr. Då ingen försäljning av anläggning väntas innevarande år.

(mnkr)	Prognos 1 Mars	Rev Budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-119,0	-117,1	-1,9
-Produktionsutskottet	-6,9	0,0	-6,9
Valnämnden	-1,4	-1,4	0,0
Revision	-1,1	-1,1	0,0
Överförmyndarnämnden	-3,8	-4,0	0,2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-9,1	-9,1	0,0
Byggnadsnämnden	-12,0	-12,5	0,4
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-94,9	-94,9	0,0
Fastighetsnämnden	11,8	14,2	-2,4
Kultur- och fritidsnämnden	-92,3	-92,3	0,0
Utbildningsnämnden	-884,7	-879,4	-5,3
Socialnämnden	-621,9	-619,9	-2,0
Nämndernas nettokostnader	-1 835,3	-1 817,5	-17,8
Avgår internränta	59,5	59,5	0,0
Nämndernas nettokostnader	-1 775,8	-1 758,0	-17,8
Pensioner, PO-differens m.m.	-50,1	-49,6	-0,4
Semesterlöneskuld inkl. PO	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster, exploatering	95,0	65,0	30,0
Nya lokaler Mörby centrum	-3,6	-3,6	0,0
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-1 734,4	-1 746,2	11,8
Skatteintäkter, utjämning & statsbidrag	1 738,6	1 750,8	-12,2
Extern medelsförvaltning	1,0	1,0	0,0
Finansnetto	-4,9	-5,4	0,5
Resultat	0,3	0,2	0,1
Balanskravskorrigerering	0,0	0,0	0,0
Balanskravsmässigt resultat	0,3	0,2	0,1

Joakim Nygren

Nämndernas prognoser

Kommunstyrelsen

Helårsprognos för kommunstyrelsen är att nettokostnaderna kommer att överskrida budget med 1,9 mnkr 2018.

Avvikelseprognosen beror dels på att Plex väntas få 0,9 mnkr i lägre intäkter på grund av ändrad inriktning på vissa planprojekt. Den andra orsaken är att kommunledningskontoret (exkl. festvåningen) väntas ha högre hyreskostnader på 1,0 mnkr 2018. Orsaken är att slottet inte kan inhysa alla anställda och på grund av arbetsmiljöskäl har behövt hyra lokaler för främst IT-enheten i Mörby centrum istället.

Festvåningen

Resultatet för festvåningen förväntas bli i enlighet med budget.

Storstockholms brandförsvaret

Brand- och totalförsvarets resultat förväntas bli 55 tkr bättre än budget främst beroende på att medlemsavgiften till Storstockholms brandförsvaret blir lägre då budget grundade sig på en något högre ökning av invånarantalet.

Produktionsutskottet

Helårsprognos för produktionsutskottet är att nettokostnaderna kommer att överskrida budget med 6,9 mnkr 2018.

Förskola

De 14 förskolorna prognostiserar ett sammanlagt underskott på 2,9 mnkr. Intäkterna från förskolepeng prognostiseras bli betydande lägre än budgeterat, -5,7 mnkr. Det är framförallt andra halvåret 2018 som prognostiseras gå med underskott. Förklaringen är att det sjunkande barnantalet i åldern 1–5 år i kommunen innebär ett ytterligare ökat överskott på förskoleplatser efter sommaren. Detta gäller flera områden i kommunen, men framförallt i Djursholm. Förskolecheferna arbetar aktivt på olika sätt med att rekrytera fler barn och de genomför också personalminskningar i den mån det går utifrån barngruppernas sammansättning. Färre inskrivna barn än förskolorna är dimensionerade för innebär betydande lägre intäkter och då många av kostnaderna är fasta är det inte möjligt att sänka kostnaderna lika mycket som intäkterna minskar. Fasta kostnader finns för bland annat lokalhyror, ledning, kock och avtal med kommunledningskontorets avdelningar. Även kostnaderna för personalen i barngrupp är delvis fasta.

Joakim Nygren

Ungdom- och skola

Prognosen för ungdom- och skola för året är en positiv avvikelse mot budget med 0,7 mnkr. Detta består av verksamheternas "buffertbelopp" (0,5%) minus de prognosticerade underskotten. Totalt sett lämnar två enheter en minusprognos och resten har en budget i balans och kan leverera in sin buffert (0,5%).

Grundskola och fritidshem

Alla skolor utom en har en prognos för året på att de kommer att ha en budget i balans och kunna leverera in sin buffert på 0,5 procent. Vasaskolan i Djursholm gör en prognos på -950 tkr (-1 169 tkr inkl. bufferten) för året beroende på att elevantalet sjunkit drastiskt. Det är få elever till förskoleklass och så ser det även ut för åren framöver. Skolan håller på att minska i storlek för att anpassa sig och på sikt kunna leverera en budget i balans. Detta tar dock tid då kostnaderna är mycket mer trögrörliga än intäkterna och det finns dessutom fasta kostnader, bland annat för lokaler, som blir dyrare då de belastar färre elever. Det finns en viss oro på tre stycken av skolenheterna F-6 för att prognosen kan komma att revideras mot ett sämre resultat, det innebär då att bufferten eventuellt inte kan levereras in. Alltså att enheterna går +/- 0 (intäkter-kostnader) nettoredovisat.

Danderyds gymnasium

Danderyds gymnasium har en budget i balans nu och enligt den prognos som gjorts på första ansökningen till höstterminen. Ändras sökmonstret och det prognosticerade elevantalet till höstterminen kan det bli svårt att hinna komma ner i kostnader i förhållande till intäkterna. Danderyds gymnasium har förändrat sin struktur utifrån hur söktrycket till gymnasiet har sett ut inför hösten -19. Fler elever söker det ekonomiska programmet och färre söker det naturvetenskapliga programmet och därför har gymnasiet ändrat i programstrukturen för att möta upp sökbilden.

Övriga verksamheter inom ungdom och skola

Ungdomsmottagningen och kulturskolan har en ekonomi i balans. Kulturskolan flyttas över till kultur- och fritidsnämnden från och med 1 juli 2018.

Enheten för flerspråkighet ger en negativ prognos på 0,8 mnkr för året. Enheten kommer att minska på lärartjänster från och med höstterminen 2018 då timmarna för studiehandledning kommer att minskas till det som finns i beslutade riktlinjer tagna av utbildningsnämnden. Skolorna kommer att i högre grad betala för studiehandledningen än vad de gjort tidigare och då tror görs bedömningen att efterfrågan kommer att minska.

Joakim Nygren

Vård- och omsorg

Verksamheterna inom området vård och omsorg prognostiserar ett totalt underskott på 4,8 mnkr.

Vård- och omsorgsboendena

De fyra vård- och omsorgsboendena prognostiserar ett totalt överskott på 0,4 mnkr. Vård- och omsorgsboendena har förändrat sina personalscheman, vilket förväntas ge som effekt att bemanningen optimeras och att kvalitén för de boende ökar. Programmet Time Care ger ett bra stöd i detta arbete. Det positiva ekonomiska läget förändras dock från och med 1 januari 2019 då det tillfälliga statliga stimulansbidraget försvinner. Statsbidraget ger de fyra vård- och omsorgsboendena sammanlagt 3,2 mnkr 2018. Exempelvis får Klingsta 1,1 mnkr i statsbidrag år 2018. Statsbidraget motsvarar 3,3 procent av de totala intäkterna och används av vård- och omsorgsboendena främst till aktivitetsansvariga, förstärkning av sjukskötersketjänster, anställning av ungdomar på helger samt till vårdhund. En sänkning av intäkterna i den här storleksordningen riskerar att medföra negativa effekter på verksamhetens kvalitet framöver.

LSS

Sammantaget prognostiserar LSS verksamheterna ett överskott på 1,0 mnkr, För personlig assistans beräknas intäkterna bli något högre än budgeterat då verksamheten fått fler timmar för kunder med insatsen ledsagarservice/avlösarservice. Kostnaderna för personlig assistans prognostiseras blir lägre än budgeterat då planerad utökning med gruppchef på 100 procent sker först från och med maj månad. Vid Nora Torgs LSS-boende minskar antalet boende från 8 till 7 stycken den 1 juni och de 7 boende kommer inom kort att få flytta till provisoriska nya lokaler. Planering sker för nybyggnation för Nora Torgs LSS-boende och då med 11 platser. Lyckovägens LSS-boende har i nuvarande lokaler 5 boende. Planering pågår för ombyggnation av före detta förskolan Grindstugans lokaler och antalet platser kommer då att utökas.

Hemtjänst Danderyd

Hemtjänst Danderyd prognostiserar ett underskott på -6,2 mnkr. Särskild rapport om Hemtjänst Danderyds arbete med att komma i ekonomisk balans lämnas i bilaga.

Joakim Nygren

Åtgärder från PU med anledning av budgetavvikelse

Förskola

Förskolan lämnar en årsprognos på -2,9 mnkr och befarar ett ännu större underskott nästa år eftersom underskottet finns i huvudsak under andra halvåret 2018 på grund av ökat överskott på platser. Förskolecheferna arbetar aktivt på olika sätt med att rekrytera fler barn, bland annat genom att försöka rekrytera barn från närkommuner och då främst från Täby och Sollentuna. Ett problem är dock att förskolepengen är lägre i dessa kommuner och att föräldrarna säger upp platsen om/när de erbjuds plats i den egna hemkommunen. Förskolecheferna genomför också personalminskningar i den mån det går utifrån barngruppernas sammansättning. En nödvändig förutsättning för att få ekonomi i balans är dock att det stora överskottet på platser/lokaler minskas kraftigt.

Utbildningsnämnden beslutade den 14 mars 2018, § 19, att ge bildnings- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att göra en genomlysning av kapaciteten i de olika kommundelarna utifrån gällande befolkningsprognos samt komma med förslag till åtgärd. Detta ska redovisas på utbildningsnämndens sammanträde den 7 november 2018. I den genomlysningen är det viktigt att ta med aspekten att ett överskott på förskolelokaler innebär att förskolorna inte klarar att få budget i balans. En grundlig analys av behovet av förskolelokaler i närtid i de olika geografiska områdena behöver ske och förslag läggas som innebär att antalet platser överensstämmer med behovet.

Ungdom och skola

Vasaskolan lämnar en årsprognos på -0,9 mnkr (inkl. buffert -1 166 tkr). Detta beror på minskat elevunderlag. Det är för få barn som kommer in i förskoleklass och så ser det ut flera år framöver. Det är barnen från förskolorna i Djursholm som kommer till Vasaskolan och de har blivit färre. Elever fylls också på till viss del i årskurs fyra men det täcker inte upp den stora skillnaden mellan avlämnande elever i årskurs sex och de nya som kommer in i förskoleklass. Skolan måste minskas under kommande år. Det finns en plan för att minska personalen men dessa är ju trögrörligare då det tar tid med varsel, uppsägningar och att ibland vänta in pensionsavgångar. Intäkterna försvinner ju direkt från och med den nya terminens start. De fasta kostnaderna som hyra, avtal med kommunledningskontoret med mera blir också dyrare då de ska fördelas på färre elever. Skolan har en plan för att försöka få in fler elever i resursgruppen och på Vasaborg då det verkar finnas ett behov av sådana placeringar i kommunen och att platser finns. Skolan vill också försöka få in fler nyanlända elever.

Joakim Nygren

Enheten för flerspråk har genomgått förändring i struktur, arbetssätt och rutiner. Detta har lett till att man nu kan se över lärarnas schema på ett annat sätt. Studiehandledningen kommer från höstterminen att erbjudas enligt riktlinjerna och allt utöver det får rektorerna betala för.

För att enhetens ekonomi ska kunna vara i balans framöver behöver avtalet mellan utbildningsnämnden och enheten ses över. Det behövs en volymavstämning för att få budgeten att fungera. Det kommer hela tiden nya elever och emellanåt även nya språk vilket gör att en "fast ram" inte fungerar i längden.

Vård- och omsorg

Inom vård- och omsorg är det Hemtjänst Danderyd som lämnar en negativ årsprognos om 6,2 mnkr.

Hemtjänsten har under slutet av 2017 och början av 2018 genomfört en rad åtgärder i syfte att få en ekonomi i balans. En viktig del är arbetet som gjorts med att effektivisera personalscheman, vilket givit minskade personalkostnader.

Överförmyndarnämnden

Helårsprognos för överförmyndarnämnden 2018 är att nettokostnaderna kommer att understiga budget med 0,2 mnkr.

Prognosen bygger på att arvoden till gode män blir lägre till följd av att ensamkommande flyktingbarn är färre än förväntat.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Helårsprognos för miljö- och hälsoskyddsnämndens nettokostnader är ett utfall i enlighet med driftbudget för 2018.

Byggnadsnämnden

Helårsprognos för byggnadsnämnden 2018 är att nettokostnaderna kommer att understiga budget med 0,4 mnkr.

Stab

Prognosen beräknas bli drygt 0,2 mnkr högre än budget beroende på att personalresurserna har behövt utökas på grund av hög arbetsbelastning. Det gäller framförallt ärenden inom bygglov. Staben har haft en långtidssjukskrivning vilket inneburit upplärning av ny personal. Registrering av ärenden och utlämning av allmän handling är mycket tidskrävande.

Bygglov

Bygglovintäkterna beräknas överstiga budget med 1,0 mnkr beroende på att utbyggnaden av Mörby centrum ger intäkter under året. Kostnaderna

Joakim Nygren

beräknas överstiga budget med cirka 0,4 mnkr. Vakanta tjänster under del av året samt det beräknade överskottet på intäkter möjliggör att gallring, rensning och inskanning av det fysiska bygglovarkivet kan påbörjas under andra delen av 2018. Prognosen för arbetet är 0,8 mnkr.

Tekniska nämnden

Helårsprognos för tekniska nämndens är att nettokostnader inom samtliga verksamhetsområden är i enlighet med driftbudget för 2018.

VA- och Avfall

Helårsprognos för VA- och Avfall är ett utfall i enlighet med driftbudget för 2018.

Fastighetsnämnden

Helårsprognos för fastighetsnämnden 2018 är att nettokostnaderna kommer att överskrida budget med 2,4 mnkr.

Hysesintäkter

Utfall för interna hyresintäkter är 4 mnkr lägre än budgeterat. Knappt hälften av differensen beror på projekt som kommer att färdigställas senare än budgeterat eller projekt som inte kommer att genomföras på grund av ändrade omständigheter. Avvikelsen beror även på vakanser för första kvartalet som ännu inte fakturerats samt pågående arbete med ändring av hyresavtal för Odinslunds särskilda boende på grund av LOV (Lagen om valfrihet).

Prognosen för hyresintäkter sänks med 4,0 mnkr beroende på att inflyttning i modulbostäder Båtsmanstorpet skjuts sex månader framåt, att inhyrning av Sättraängsvägen plan 3 för stödboende inte kommer att genomföras, att etappvis färdigställande av renovering Mörbyskolan skjuts framåt på grund av fuktskador och omtag i upphandling av entreprenör, samt att inhyrning av ytterligare bostadsmoduler inte kommer att genomföras.

Övergången till LOV för särskilt boende innebär en omfördelning av utfall från interna hyresintäkter till externa hyresintäkter, då verksamheterna nu hyr hela byggnaden inklusive boenderum.

Tillsyn och skötsel

Vinterkostnader för perioden var 2,2 mnkr. Det är 1,3 mnkr över budget.

Åtgärder av fuktskador i Mörbyskolans E-korridor belastar driftbudgeten och uppgick under perioden till 0,9 mnkr. Prognos för fuktåtgärder i E-korridoren är totalt 3,0 mnkr.

Joakim Nygren

Löpande kostnader för tillsyn och skötsel av byggnader och mark var sammantaget 1,2 mnkr under budget.

I beloppet för mediakostnader avseende el saknas 1,6 mnkr på grund av systemfel hos leverantören som ledde till att för lågt belopp fakturerades i perioden. Kostnader för uppvärmning var 0,9 mnkr lägre än budget. Prognosen för mediakostnader sänks med 0,5 mnkr.

Prognos för externa hyreskostnader sänks med 1,0 mnkr med anledning av att budgeterad inhyring av bostadsmoduler inte kommer att genomföras.

Administrativa kostnader

För posterna löner och projektledning fanns två vakanta tjänster inom projektledning och en vakant tjänst som lokalstrateg. Prognosen för löner på helår sänks med 0,3 mnkr och prognosen för posten projektledning sänks med 0,3 mnkr.

Kostnadsposten övriga administrativa tjänster prognostiseras bli 0,8 mnkr lägre än budget.

Kapitaltjänstkostnaden är i linje med budget. Minskning av investeringsprognosen för år 2018 påverkar endast marginellt årets kapitaltjänstkostnad, då aktivering av de projekt som förskjuts i tiden redan var planerad till 2019 eller senare.

Kultur- och fritidsnämnden

Helårsprognos för kultur- och fritidsnämnden 2018 är att nettokostnaderna kommer att vara enligt budget. De avvikelser som framgår av kvartalsbokslutet är huvudsakligen av periodiseringskaraktär och bedöms inte påverka utfallet för året.

Viss osäkerhet råder inom anläggningar där utfallet för energi- och vattenförbrukning som alltid till del beror på väderförhållanden. Fritidsgårdar visar en avvikelse för första kvartalet om 0,1 mnkr avseende personalkostnader. Osäkerhet råder om detta underskott fullt ut kommer att kunna hämtas hem. Det kommande beslutet i kommunfullmäktige om att föra över kulturskolan från 1 juli till kultur- och fritidsnämnden innebär i dagsläget även det en viss osäkerhet i prognosen.

Utbildningsnämnden

Helårsprognos för barn- och utbildningsnämnden 2018 är att nettokostnaderna kommer att överskrida budget med 5,4 mnkr.

Joakim Nygren

Förskola och pedagogisk omsorg +0,5 mnkr

Antalet inskrivna i förskola och pedagogisk är 23 fler för januari-april jämfört med budget för 1–5-åringar. Under våren är det fler inskrivna än under hösten, antalet kommer att sjunka i augusti för att sedan öka igen. Förvaltningen bedömer att det blir 10 färre inskrivna barn jämfört med budget, vilket motsvarar +1,5 mnkr. Prognosen är dock osäker tidigt på året och volymerna följs noggrant månatligen.

Kostnaderna för särskilt stöd i förskola har varit i nivå med budget under några år. För 2017 blev utfallet dock underskott med 1,0 mnkr, vilket också är prognosen för 2018. Antalet barn som får stöd har minskar något (från 52 till 50). Samtidigt finns fler barn som behöver väldigt mycket stöd. Det rör sig om barn som har flera funktionsnedsättningar. Förvaltningen arbetar på flera olika sätt för att hitta bra lösningar för barnen och familjerna till så låga kostnader som möjligt.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem - 5,9 mnkr:

Kostnaderna för elever i behov av särskilt stöd är fortsatt höga. För 2017 blev underskottet 6 mnkr, vilket också är prognosen för 2018. Orsaken beror främst på ökat antal elever som beviljats tilläggsbelopp (till fristående skolor) eller verksamhetsstöd (motsvarande för kommunala skolor). Ett arbete med att förändra rutinerna för erhållande om extra resurser för elever i behov av särskilt stöd har påbörjats på förvaltningen. Antalet ansökningar till läsåret 2018/19 ser ut att bli högre än föregående läsår vilket gör att förvaltningen behöver se över rutiner för beviljandet av dessa.

Kostnaderna för skolskjuts blir högre än budgeterat, prognosen är -1,0 mnkr. Det är främst ett dyrare avtal från och med de sista månaderna som gör att kostnaderna ökar, ett avtal som även gäller 2018.

Vidareutbildning av personal till fritidspedagoger i fritidshemmen har inte fått tillräckligt antal sökande. Det ger ett överskott på 0,7 mnkr till följd av lägre vikariekostnader.

Utbildningsnämnden blev kompenserade i budget 2018 för ökade volymer i fritidshemmens äldre årskurser. Förvaltningens bedömning är att antalet inskrivna är något lägre än de som prognostiserades vilket bedöms kunna ge ett överskott på 0,4 mnkr.

Joakim Nygren

Antalet inskrivna elever i grundskolan bedöms stämma överens med antalet budgeterat. Det är dock tidigt på året så bedömningen kan komma att ändras under året.

Enheten för flerspråkighet (placerad på Kevingeskolan) drivs av egen regi på uppdrag av beställaren, utbildningsnämnden. Enheten befarar ett underskott om 0,8 mnkr för 2018. Ska detta befarade underskott täckas av beställaren så uppstår istället ett underskott för nämnden. Det regleras i sådana fall i slutet av 2018.

Utbildningsnämndens åtgärder med anledning av budgetavvikelse

Kostnaderna för elever i behov av särskilt stöd i förskola och grundskola ökar i prognosen som visar på ett underskott. (Under 2017 var underskottet för elever i behov av särskilt stöd i grundskola, förskoleklass och fritidshem 6 mnkr.) Det är främst inom grundskolan som kostnaderna ökar. Skolorna ansöker under våren för så kallat tilläggsbelopp (fristående skolor) och verksamhetsstöd (kommunala skolor) för nästa läsår. Beslut nu under våren påverkar alltså kostnaderna till och med vårterminen 2019. Det är viktigt att förvaltningen är noggrann i sina bedömningar, risken finns annars att kostnaderna blir betydligt högre än budget.

Större förändringar tar lång tid att genomföra. Utbildningsnämnden beslutade att ge förvaltningen i uppdrag att utreda hur det särskilda stödet organiseras i dag i form av särskilda undervisningsgrupper, anpassad studiegång och reducering av nationellt program i gymnasieskolan. Förändringarna beräknas ge effekt från och med höstterminen 2019.

Socialnämnden

Helårsprognos för socialnämnden är att nettokostnaderna kommer att överskrida budget med 2,0 mnkr 2018.

Prognosen bygger på faktiska volymer hittills under året samt den bedömning av framtida volymer som kan göras med utgångspunkt från nuläget. Kostnader kan komma att förändras om behovet av insatser/tjänster ökar eller minskar.

Individ- och familjeomsorg

Svårigheter att rekrytera socialsekreterare har inneburit att inhyrd personal anlitas till höga kostnader samt att nyanställningar under en längre tid medfört en viss löneglidning. Prognosen pekar mot ett underskott om 3,5 mnkr.

Behovet av Tak över huvudet ökar. År 2016 hade totalt 31 hushåll tak överhuvudet till en kostnad av 3,3 mnkr och under 2017 hade totalt 32 hushåll samma insats till en kostnad av 3,8 mnkr. Kostnaderna för kvartal 1 är 1,0 mnkr för sammanlagt 20 hushåll. Prognosen beräknas till drygt

Joakim Nygren

4,0 mnkr vilket ger ett underskott på 0,4 mnkr.

lyktingverksamhet

Det råder osäkerhet kring prognosen för flyktingmottagande, både vad gäller ensamkommande barn och nyanlända (familjer och vuxna som fått uppehållstillstånd).

Hur stora intäkterna för nyanlända blir under respektive år under budget- och planperioden beror på när under året den nyanlände kommer till Danderyd. Statsbidraget börjar betalas ut från och med månaden efter anvisningsmånaden. Statsbidraget betalas ut under två år. Socialkontoret följer utvecklingen för att bättre kunna förutse de ekonomiska konsekvenserna av ersättningssystemet.

Försörjningsstödet för Etablering har sedan oktober 2017 ökat kraftigt och 2018 prognostiseras ett underskott med 3,1 mnkr. Statsbidraget ska täcka de kostnaderna, förutom för den del som avser kompletterande försörjningsstöd.

För ensamkommande barn pågår bland annat en omstrukturering av Sätträngsvägens HVB- boende för att anpassa boendet efter behov och förväntat antal barn. Omförhandling av plats- och dygnskostnader pågår.

Äldreomsorg

För äldreomsorgen totalt prognostiseras en positiv avvikelse mot budgetavvikelse om 3,7 mnkr. Antalet beviljade och utförda timmar fortsätter att minska. Förklaringar till minskningen är den nya och samlade organisationen för larmutryckningar inom trygghetslarmet och nattpatrull och att biståndsbesluten följs upp och hålls aktuella på ett bättre sätt än tidigare. Minskad kö under första kvartalet till vård- och omsorgsboende bedöms också påverka behovet av hemtjänst då antal personer som fått hjälp i hemmet minskade något under första kvartalet.

Planering pågår att utöka dagvården med start under senhösten.

Funktionsnedsättning

Tillskottet till budgeten 2018 innebär i stort sett att den är i balans.

De tre barnboendena beräknas bli 0,6 mnkr dyrare än budgeterat medan antalet ledsagare/avlösare minskar och kostnaderna beräknas bli 0,7 mnkr lägre än budget.

Joakim Nygren

Turbundna resor kostar betydligt mer efter senaste upphandlingen. Underskottet uppgår till 0,7 mnkr. Kontoret kommer att se över samtliga verksamheters resekostnader.

Flera ansökningar har inkommit som avser nya brukare, både barn och vuxna. Utredningar pågår och de kan innebära nya kostnader framöver.

Nämnd, stab och gemensamma kostnader

De gemensamma kostnaderna överskrids med 0,5 mnkr.

Centrala poster

Pensioner, PO och PO- differens m.m.

Kommunens nettokostnader för pensioner och PO- differens till och med mars uppgår till 9,3 mnkr.

Kostnaderna prognostiseras uppgå till 50,1 mnkr, vilket är 0,4 mnkr högre än budget.

Semesterlöneskuld inklusive PO

Utfallet för semesterlöneskulden per den 31 mars uppgår till -20,8 mnkr. Prognosen är att skulden ska vara eliminerad vid bokslutet 2018.

Exploateringsintäkter

Kommunens exploateringsintäkter efter avdrag för exploateringskostnader prognostiseras uppgå till 95 mnkr vilket är 30 mnkr högre än budgeterat.

Huvudorsaken beror på att det återstår en slutbetalning från kommunens försäljning av Mörby centrum, vilken prognostiseras infalla innevarande budgetår.

Försäljning av anläggningstillgångar

I budget ligger inga intäkter avseende försäljning av anläggningstillgångar. Prognosen är enligt budget.

Skatteintäkter och utjämning

Budgeten för skatteintäkter och utjämning, 1 750,8 mnkr, baserar sig på SKL:s skatteprognos från december 2017. SKL:s aprilprognos 2018 för skatteintäkterna uppgår till 1 738,6 mnkr vilket innebär en sänkning med 12,2 mnkr jämfört med decemberprognosen. I denna prognos uppgår slutavräkningen till sammanlagt -10,1 mnkr. Denna post utgör prognos för korrigeringar avseende taxeringsunderlag 2017 och prognostiserat taxeringsunderlag 2018. Då 2018 förväntas bli ett år med inte riktigt lika stor tillväxt, finns en risk för att slutavräkningen vid årets även det blir

Joakim Nygren

negativ. Slutavräkningen fördelas på hela riket och styrs inte av skatteunderlaget i enbart Danderyds kommun.

Extern medelförvaltning

Årets första prognos för avkastning av den externa medelförvaltningen är ett resultat om 1,0 mnkr 2018.

Kommunens placeringsreglemente för långsiktig medelförvaltning gällande pensionsåtaganden intjänade före 1998 reglerar att uttag ska göras ur medelförvaltningen för att delvis täcka kommunens utbetalningar av pensioner. Det innebär ett uttag om cirka 10,0 mnkr årligen.

Finansnettot

Prognosen för finansnettot är i prognos 1 något sänkt jämfört med budget. Kommunens låneskuld uppgår per sista mars till cirka 600 mnkr. Kommunens finanser påverkas av investeringsvolymerna.

Resultat enligt balanskravet

Det balanskravsmässiga resultatet prognostiseras till 0,3 mnkr. För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen ska kommuner och landsting generera ett balanskravsmässigt resultat större än noll.

Investeringar

Investeringarna uppgår per 31 mars till 25,5 mnkr. Prognosen beräknas till totalt 367,8 mnkr att jämföras med budgeterade 407,9 mnkr för helåret. Investeringarna fördelas nämndvis enligt tabell på nästa sida.

På helåret är det fastighetsnämnden och kultur- och fritidsnämnden som inte beräknas komma upp i budgeterad nivå. För kommunstyrelsens del så prognostiseras investeringskostnaderna bli högre än budgeterat för projektet beslutsstöd beroende på att ytterligare utveckling under andra halvåret bedöms nödvändig.

Joakim Nygren

(mnkr)	Bokslut Kvartal 1	Prognos 1 2018	Rev budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-1,2	-10,5	-10,2	-0,3
-Produktionsutskottet	-0,8	-5,0	-5,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Byggnadsnämnden	0,0	-2,4	-2,4	0,0
VA- verksamhet och Avfall	0,0	-27,9	-27,9	0,0
Tekniska nämnden	0,0	-126,6	-126,6	0,0
Fastighetsnämnden	-23,0	-170,6	-210,7	40,1
Kultur- och fritidsnämnden	-0,5	-23,8	-24,2	0,4
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Summa investeringar	-25,5	-367,8	-407,9	

Exploateringskostnader

Exploateringskostnaderna uppgår per sista mars till 5,9 mnkr.

Prognosen är enligt budget, 30 mnkr. Budgeterade medel ska användas för planerings- och projekteringsåtgärder inom aktuella exploateringsområden.